



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 336/08-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Z., s. r. o., P., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou N., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Obo 186/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z., s. r. o., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2008 doručená sťažnosť Z., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 Obo 186/2007. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 2. júla 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že zmluvou o prevode práv k ochranným známkam z 10. mája 1996 spoločnosť Z., a. s., previedla všetky svoje prevoditeľné práva na ochranné známky vrátane práv z licenčných zmlúv vzťahujúcich sa na tieto ochranné známky za odplatu vo výške 2 100 000 Sk na sťažovateľku. V nadväznosti na túto zmluvu podala spoločnosť Z., a. s., 15. mája 1996 Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) žiadosti o prevod práv k ochranným známkam na sťažovateľku. Úrad 11. júna 1999 zapísal sťažovateľku ako majiteľku týchto ochranných známk. Spoločnosti K., a. s., K., a Z., Ž., podali 10. novembra 1998 proti Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky, spoločnosti Z., a. s., P., spoločnosti Z., a. s., R., sťažovateľke a úradu žalobu o určenie zániku ochranných známk a neplatnosti ich prevodu. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 33 Cb 76/98-114 z 18. júna 1999 bolo určené, že ochranné známky Z. zanikli 1. júla 1990. Stalo sa tak s poukazom na ustanovenie § 22 písm. b) zákona č. 174/1988 Zb. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, keďže majiteľ týchto ochranných známk Z., P., 1. júla 1990 zanikol a ochranné známky neboli prevedené podľa § 16 ods. 1 na nového majiteľa. Preto i prevody týchto ochranných známk na sťažovateľku sú neplatné. Rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 7 Obo 268/99-244 z 13. decembra 1999 bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdený v časti týkajúcej sa zániku ochranných známk a zmenený v časti určenia neplatnosti ich prevodu tak, že táto časť žaloby bola zamietnutá. S odvolaním sa na citované rozsudky Krajského súdu v Bratislave a najvyššieho súdu úrad 12. júna 2000 publikoval vo svojom vestníku zánik práva na ochranné známky Z. k 1. júlu 1990. Sťažovateľka 7. júla 2000 podala Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) žalobu proti úradu v zmysle § 80 písm. b) a c) Občianskeho súdneho poriadku, ktorou sa domáhala: 1. vyslovenia, že vyznačením zániku alebo výmazu obchodných známk Z. bez správneho konania postupoval úrad v rozpore s § 37 zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), čím odobral sťažovateľke práva účastníka správneho konania; 2. uloženia povinnosti úradu pri rozhodovaní o vyznačení zániku, resp. výmazu ochranných známk Z. postupovať v súlade s § 37 zákona a vydať v tejto veci rozhodnutie; 3. vyslovenia, že akékoľvek zmeny vykonané úradom ako vyznačenie zániku, resp. výmazu ochranných známk Z. sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi. V odôvodnení žaloby sťažovateľka uviedla, že sa úrad chystá vymazať ochranné známky Z. aj napriek tomu, že ide o iné ochranné známky, ktoré neboli

predmetom právoplatných rozsudkov Krajského súdu v Bratislave a najvyššieho súdu, a že je povinnosťou úradu skúmať určovací rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 7 Obo 268/99 v riadnom správnom konaní. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení videla sťažovateľka v tom, že od 11. júna 1999 do vyznačenia zániku ochranných známk úradom v roku 2000 bola ako majiteľka týchto ochranných známk zapísaná sťažovateľka, pričom úrad jej „odňal“ vlastnícke právo bez akéhokoľvek oficiálneho rozhodnutia a zdôvodnenia. Sťažovateľka následne 23. mája 2001 požiadala o zmenu petitu žaloby, a to takto: 1. úradný postup úradu vo veci zápisu zániku ochranných známk Z. je v rozpore s ustanovením § 37 zákona; 2. ustanovenie § 37 zákona v nadväznosti na zákon o správnom konaní ukladá úradu rozhodnúť o zániku ochranných známk rozhodnutím podľa § 46 zákona; 3. nezákonným úradným postupom úradu vo veci zápisu zániku ochranných známk Z. boli dotknuté práva a právom chránené záujmy sťažovateľky ako účastníčky správneho konania; 4. vo veci zápisu zániku ochranných známk Z. je sťažovateľka účastníčkou správneho konania; 5. všetky administratívne úkony úradu o zápise zániku ochranných známk Z. vykonané do dňa právoplatného rozhodnutia úradu vydaného v správnom konaní sú právne irelevantné; 6. úrad môže vykonať zápis zmeny v registri ochranných známk týkajúcich sa vyznačenia zániku ochranných známk Z. iba na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní. Krajský súd túto zmenu petitu žaloby pripustil 25. mája 2001. Ďalšia požiadavka sťažovateľky na zmenu a spresnenie petitu zo 4. mája 2007 pripustená nebola. Rozsudkom krajského súdu č. k. 43 Cbs 1/06-193 z 22. júna 2007 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá v celom rozsahu. Podľa názoru krajského súdu žaloba nespĺňala podmienky návrhu na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b), ale ani na určenie podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku vrátane preukázania naliehavého právneho záujmu na určovanom výroku. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu 31. júla 2007 odvolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci, ako aj vadu majúcu za následok nesprávne právne posúdenie. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 186/2007 z 19. marca 2008 bol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdený. Rozsudok najvyššieho súdu bol právnomu zástupcovi sťažovateľky doručený 2. mája 2008.

Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru. Všeobecné súdy (najvyšší súd obzvlášť) sú primárne zodpovedné za výklad

a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy. Krajský súd sa vysporiadal so žalobou o určenie, či bol úradný postup úradu vo veci zápisu zániku ochranných známkov v rozpore s § 37 zákona tak, že odkázal na ustanovenie § 43 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona v znení účinnom až od 1. januára 2002 vloženom do zákona až novelou. Pritom k zániku alebo výmazu ochranných známkov Z. konaním úradu došlo už v júni 2000 a žaloba sťažovateľky bola podaná v júli 2000. Krajský súd tak zaviedol retroaktívnu aplikáciu novely zákona, lebo odôvodnenie rozsudku založil na ustanovení novely, ktorá nadobudla účinnosť až takmer dva roky po podaní žaloby. Tým, že krajský súd posudzoval súlad úradného postupu úradu podľa zákona v znení platnom ku dňu rozhodnutia vo veci samej, treba jeho skutkové a právne závery pri posudzovaní zákonnosti úradného postupu úradu považovať za arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné. Najvyšší súd tento arbitrárny právny názor potvrdil a v rozpore s povinnosťou všeobecných súdov rozhodovať podľa relevantnej právnej normy vyhlásil, že „na správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa nič nemení a nemá na vecnú stránku rozhodnutia vplyv citovanie § 43 zákona o ochranných známkach v neskoršom znení zákona č. 577/2001 Z. z., pretože novela zákona len rozšírila pôvodnú právnu úpravu zápisu a vedenia registra a údajov o OZ v ods. 1. a 2 v znení zákona č. 55/1997 Z. z.“ S právnym názorom najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí, keďže ide o neodôvodnené ospravedlňovanie závažného pochybenia krajského súdu, ktorý sa natoľko odchýlil od znenia a účelu príslušných ustanovení zákona platných a účinných v čase zániku alebo výmazu ochranných známkov Z., že zásadne poprel ich účel a význam, čím zasiahol do označených práv sťažovateľky.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Obo 186/2007 s tým, aby bol rozsudok najvyššieho súdu z 19. marca 2008 (zrejme omylom sa uvádza rozsudok z 18. decembra 2003, pozn.) zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 186/2007 z 19. marca 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu ak sa sťažovateľka chcela domáhať preskúmania rozhodnutia správneho orgánu, ktorým úrad

bezpochyby je, mala a mohla podať žalobu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v rámci správneho súdnictva. Sťažovateľka nad akúkoľvek pochybnosť však označila predmet konania v zmysle § 80 Občianskeho súdneho poriadku. Preto krajský súd, ktorý bol žalobou sťažovateľky viazaný, správne podanú žalobu posudzoval v zmysle § 80 Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu, ktorý náležite, zrozumiteľne a výstižne odôvodnil svoje úvahy a postupy. Na správnosti rozsudku krajského súdu nič nemení a nemá na vecnú stránku rozhodnutia vplyv citovanie § 43 zákona v neskoršom znení, pretože novela zákona len rozšírila pôvodnú právnu úpravu zápisu a vedenia registra a údajov o ochranných známkach.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľka vytýka všeobecným súdom, že svoje rozsudky opreli o novelizované znenie zákona, ktoré v čase výmazu ochranných známk Z. úradom ešte nebolo platné a účinné.

Najvyšší súd vychádza z toho, že žalobou uplatnené požiadavky sťažovateľky sú takého charakteru, že všeobecné súdy by mohli o nich rozhodovať iba v konaní podľa piatej

časti Občianskeho súdneho poriadku, teda iba v rámci správneho súdnictva, a nie postupom podľa tretej, resp. štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Možno konštatovať, že sťažovateľka v podanej sťažnosti v ničom nespochybňuje rozhodujúci právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého mala postupovať nie podľa tretej, ale podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Aj podľa názoru ústavného súdu sú uvedené rozhodujúce závery najvyššieho súdu správne a presvedčivé. Na tomto zásadnom argumente nič nemení otázka aplikovateľnosti ustanovenia § 43 zákona v novelizovanom znení.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2008